

מדינת ישראל
משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
האגף לחינוך מבוגרים

רמת הבחינה : גמר
מועד הבחינה : מועד קיץ תש"ף, 2020
היקף הבחינה : 1 יח"ל
מספר שאלון : 992101

תיכונות
ככה עולים כיתה בחיים

חיבור
מחונן

- א. משך הבחינה : שלוש שעות.
- ב. חומר עזר מותר לשימוש : אין להשתמש בחומר עזר.
- ג. מבנה השאלון, בבחינה זו פרק אחד בלבד :
לפרק זה – 100 נקודות
- ד. הוראות מיוחדות :
1. התרכזו בנושא. הימנעו מהקדמות ארוכות ומסטיות מן הנושא.
 2. חזרו וקראו את חיבורכם, ותקנו את הדרוש תיקון.
 3. שימו לב : כתב ברור, פיסוק הגיוני ושמירה על כללי הדקדוק הם תנאי להצלחה בחיבור.
- ה. מלאו את הפרטים הבאים :

פרטי הנבחן :	פרטי מרכז ההשכלה :										
מספר הנבחן ברשימה : _____	שם המוסד : _____										
שם משפחה + פרטי : _____	שם היישוב : _____										
ת.ז. <table border="1"><tr><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td></tr></table>											שם מרכז הבחינה : _____

שם המעריך : _____
ציון הבחינה : _____

בהצלחה!

במבחן זה ארבעה נושאים (1 – 4). כתבו חיבור על אחד מהם.

הקפידו לרשום את מספר הנושא.

הקפידו על מילוי ההוראות שבעמוד השער.

שימו לב להנחיות לכל נושא - כתבו על כל חלקי הנושא,

והקפידו לקשר כהלכה בין חלקי החיבור.

השתדלו לכתוב בהיקף של עמוד וחצי, לפחות.

נושא 1: שישי משפחתי בכיתתי!

בשנת הלימודים הבאה, תפעל תוכנית חדשה בבתי הספר היסודיים: "שישי משפחתי בכיתתי". לפי התוכנית, בכל יום שישי יוזמנו מספר הורים לכיתה. בשיתוף עם המחנכת, הם יעבירו פעילות חברתית לתלמידים. מטרת התוכנית היא יצירת חוויה משותפת להורים ולילדים, שתחזק את הקשר בין ההורים לילדים ותגבש את הכיתה מבחינה חברתית. אולם, הורים רבים מתנגדים לתוכנית החדשה. הם טוענים, כי לא כל ההורים רוצים או יכולים "להיות מורה ליום אחד", ולהעביר פעילות כיתתית.

בנוסף, הם טוענים, כי התוכנית החדשה תפגע בזמן הפרטי של ההורים. יום שישי הוא הבוקר היחיד בשבוע שבו אינם עובדים, ויכולים לעשות סידורים חשובים, כמו ניקיון הבית או קניות לסוף השבוע, משום שהילדים לומדים בבית הספר.

האם אתם תומכים בתוכנית החדשה, "שישי משפחתי בכיתתי", שתחייב את ההורים להעביר פעילות כיתתית בימי שישי? הביעו את עמדתכם בעניין זה. הציגו נימוקים ובססו אותם בעזרת דוגמאות.

נושא 2: מספר רישוי לאופניים חשמליים

לאחרונה הוגשה הצעת חוק חדשה, שתחייב בעלי אופניים חשמליים להתקין לוחית עם מספר רישוי. על פי הצעת החוק, כל מי שרוכש אופניים וכל מי שכבר מחזיק בהם - ידווח על כך למשרד הרישוי. הוא יקבל לוחית עם מספר רישוי ופרטיו יישמרו במאגר מידע במשרד הרישוי. מטרת הצעת החוק החדשה הן צמצום הסכנות והתאונות הנגרמות מאופניים חשמליים, וכן סיוע באיתור אופניים שנגנבו. התומכים בהצעה טוענים, כי מספר הרישוי יאפשר לבצע זיהוי של רוכבי אופניים במקרים של ביצוע עבירות או תאונות. נוסף על כך, מספר הרישוי יסדיר את תחום האכיפה ויקדם רכיבה בטוחה יותר. המתנגדים להצעה טוענים, כי תהיה בעיה לאכוף את החוק, משום שמדובר באכיפה גם בכבישים וגם במדרכות ואין מספיק כוח אדם לכך. כמו כן, הצעת החוק החדשה לא מחייבת את הרוכבים לעבור קורס תיאורטי של חוקי התעבורה, ולכן לא תהיה יעילה בצמצום מספר התאונות שבהן מעורבים אופניים חשמליים.

האם אתם תומכים בהצעת החוק החדשה, אשר תחייב להתקין לוחית עם מספר רישוי לאופניים חשמליים? הביעו דעתכם באופן ברור, נמקו אותה ובססו דבריכם באמצעות דוגמאות.

נושא 3: שוויון מלא לספורט נשים בישראל

לאחרונה, הגישו קבוצות ליגת העל לנשים בכדורגל עתירה לבג"ץ (בית דין גבוה לצדק), ובה הן טוענות כי יש אפליה בחלוקת התקציבים של משרד התרבות והספורט. בשנת 2005 בג"ץ פסק כי רשות מקומית צריכה לתקצב קבוצת נשים פי 1.5 מקבוצת גברים, אך הדבר לא נעשה במציאות. הקבוצות מדגישות את העובדה, כי זאת אחריות הממשלה ומשרד התרבות והספורט לפתח את ספורט הנשים בישראל, ולשם כך צריך להשקיע משאבים ותקציבים. ללא תקציב בסיסי, אי אפשר יהיה להתמודד בזירה העולמית. כמו כן, הכסף הציבורי חייב להיות שוויוני, ולייצר הזדמנות לקידום כלל האוכלוסייה. המתנגדים לדרישת קבוצות ליגת העל לנשים טוענים, כי ספורט נשים אינו ספורט פופולרי כמו של גברים, וגם שכנראה אין מספיק ספורטאיות בישראל, כי אין הרבה ליגות מקצועיות של ספורט נשים.

האם אתם תומכים בעתירה של קבוצות ליגת העל לנשים? האם, לדעתכם, צריך לקדם את ספורט הנשים בישראל ולחלק את תקציב הספורט בצורה שווה? כתבו מהי דעתכם על הנושא, נמקו אותה ובססו דבריכם באמצעות דוגמאות.

נושא 4: "גרין פריידיי" – יוזמה חברתית סביבתית

בשנים האחרונות ימי קניות כמו "בלאק פריידיי" וחג הרווקים הסיני משחקים תפקיד חשוב בהחרפת משבר האקלים. תרבות הצריכה המוגזמת מזיקה לסביבה בדרכים רבות. הגידול במספר המשלוחים ממדינות רחוקות גורם לזיהום אוויר בגלל הרמות הגבוהות של פליטת גזי חממה. נוסף על כך, שימוש מוגזם במים ובחומרים שונים שנדרשים לתהליך ייצור המוצרים, פוגע בסביבה ובמערכות אקולוגיות.

פעילים סביבתיים ביקשו ממשרד התקשורת וממשרד החינוך לשתף פעולה ביוזמה חדשה - "גרין פריידיי". מטרת היוזמה הן להעלות את מודעות החברה בישראל לנזקים הסביבתיים שנגרמים מצריכה מוגזמת, לקדם תרבות צריכה נכונה ולחנך את תלמידי בתי הספר לצרכנות "ירוקה" שלא מזיקה לסביבה. המתנגדים ליוזמה טוענים, כי כל אדם חופשי לבזבז את כספו ולקנות מה שירצה. בנוסף לכך, תפקיד בית הספר הוא ללמד מקצועות חשובים כמו היסטוריה ומתמטיקה, ולא נושאים כמו הרגלי צריכה וצרכנות "ירוקה".

[נכתב על פי: "משבר האקלים לא הגיע ליבלאק פריידיי", כביר עומר, אתר כלכליסט, 1.12.2019]

האם אתם תומכים ביוזמה החדשה "גרין פריידיי", שתעלה את מודעות החברה בישראל לנזקים הסביבתיים של צריכה מוגזמת, ותחנך לצרכנות "ירוקה"?
הביאו נימוקים לעמדתכם, **בסיו** את דבריכם על דוגמאות מתחומים שונים (כגון: חינוך, חיי חברה ומשפחה, איכות הסביבה, תרבות צריכה ועוד).

בהצלחה!

מחווון לבדיקת טקסט טיעון

נקודות	פירוט	תבחין
	התאמה לסוגה – טיעון ושכנוע . זיהוי מהלך של טיעון בחיבור.	כללי (3 נק')
3 נק'		סכום רכיב כללי מבנה (20 נק')
	פתיחה : מעוררת עניין וציפיות, מכוונת וממוקדת, רלוונטית. גוף : סיום : סיום ההולם את הסוגה, סיום רלוונטי, המלצות, הרהור אישי.	
	לכידות וקישוריות – טקסט רציף ושימוש נכון ומגוון במילות הקישור .	
	ביצוע חלקי - חזרות מיותרות על אותה מילה או משפט/שימוש במאזכרים	
	ביצוע חלקי - סטייה מהנושא/ סתירות פנימיות בכתובה	
20 נק'		סכום רכיב המבנה תוכן (40 נק')
	הצגת הנושא - הצגת דעה מפורשת, ברורה ורלוונטית – ה"קול האישי" של כותב החיבור.	
	נימוקים – מתאימים ומשכנעים, ללא סתירות דוגמות, הסברים וביסוסים : פיתוח רעיונות תוך הבחנה בין עיקר לטפל בדרכים שונות : הדגמה, השוואה, מחקרים.	
	קשרים לוגיים בין רכיבי התוכן.	
	הצגת טענת הנגד והתייחסות אליה	
	הפרכת טענת הנגד	
	מסקנה	
40 נק'		סכום רכיב התוכן לשון, מבע וסגנון (20 נק')
	משלב הלשון - בינוני-גבוה. אוצר מילים עשיר ומגוון ; שימוש מושכל בלשון משכנעת.	
20 נק'		סכום רכיב לשון, מבע וסגנון תקינות (17 נק')
	מורפולוגיה ותחביר - צורות תקינות בשם ובפעל . תחביר תקין – ניסוחים ברורים של משפטים. התאמה במין ובמספר, שימוש נכון במילות יחס וביידוע.	
	ביצוע חלקי - משפטים מסורבלים או שימוש בביטויים לא מדויקים.	
	פיסוק תקין	
	כתיב תקין / צורה חיצונית: עימוד וסדר	
17 נק'		סכום רכיב תקינות
100 נק'		סך כל הרכיבים